

Omslagontwerp: Joyce Zethof
Omslagillustratie: Bente van de Wouw
Illustratie routekaart: Sanny van Loon
Opmaak: Elgraphic

ISBN 978 90 00 38109 8
ISBN 978 90 00 38226 2 (e-book)
NUR 320

© 2022 Bente van de Wouw
© 2022 Uitgeverij Unieboek Het Spectrum bv, Amsterdam
Eerste druk, 2022

Spectrum maakt deel uit van Uitgeverij Unieboek Het Spectrum bv,
Postbus 23202
1100 DS Amsterdam

www.spectrumlifestyle.nl

 Spectrum Lifestyle Boeken

 spectrumboeken

 tobehonestnl

 bentevandewouw

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen, of enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Ring the bells that still can ring
Forget your perfect offering
There is a crack, a crack in everything
That's how the light gets in

Leonard Cohen – 'Anthem'

Voor Pim

Proloog

‘Je hebt pech,’ zegt de Franstalige medewerker in gebrekkig Engels. ‘Het gaat regenen vannacht, en dat houdt de hele dag aan.’

Haar woorden zijn niet nieuw voor mij. Al een week lang check ik iedere dag de weer-app op mijn telefoon. Dat had ik niet hoeven doen, er veranderde niets. Het was alle dagen zonnig in de derde week van september, behalve zondag. Dan zou het onophoudelijk regenen.

‘Is het veilig genoeg om naar boven te gaan?’ vraag ik.

‘Jawel, maar leuk wordt het niet.’ Ze krabbelt wat op papier, geeft me een A4’tje met daarop een routebeschrijving en eindigt het gesprek met een harde klap van de stempelmachine in mijn pelgrimspaspoort. ‘Volgende.’

De rest van de dag loop ik wat door het dorp. Het centrum van Saint-Jean-Pied-de-Port in het zuiden van Frankrijk bestaat uit een lange straat met oude, stenen huizen. De houten luiken voor de ramen zijn in verschillende kleuren geverfd en aan de rand van vensterbanken en balkonnetjes hangen plantenpotten met daarin bloemen en planten. Idyllisch, vind ik het, maar het is geen plek om te wonen. Iedere vierkante meter staat in dienst van de pelgrims, die bijna allemaal starten vanuit hier. Er zijn winkels

met eenvoudige, houten wandelstokken in de deuropening. Overal worden kleurrijke poncho's verkocht en achter ieder raam hangt aan een touwtje de sint-jakobsschelp, het symbool van de pelgrimstocht. Verkoop je geen spullen in die ene nauwe straat, dan stel je je bedden beschikbaar. Voor een hoge prijs natuurlijk, ze worden iedere nacht weer beslapen.

Het is warm en ik heb honger, maar het avondeten stel ik uit. Vanaf het pleintje met de meeste restaurants klinkt gelach. Zonder de terrassen te kunnen zien, weet ik wat er zich afspeelt aan de kleine, ronde tafels. Grote glazen wijn klinken tegen elkaar, eten wordt gedeeld. Opwindend en hoop hangen als smog in de lucht. Hoewel bijna iedere bezoeker in dit dorp hetzelfde doel heeft, voel ik me eenzamer dan ooit. Ik wil niet alleen aan een tafel zitten tussen al die hoopvolle mensen. Ze lijken zich hier zo thuis te voelen, op deze vreemde plek, terwijl ik alleen maar twijfels heb.

Ik loop het plein met de restaurants voorbij en volg in plaats daarvan de schelpen, te vinden op oude tegels en muren van huizen, naar de stenen poort aan het einde van de lange straat. Precies onder de poort, met mijn voeten tegen een bronzen driehoek met daarop het teken van de schelp, stop ik. Achter me de drukke straat met de kleurrijke poncho's en de opgetogen gezichten. Voor me een weg die omhoog, omhoog, omhoog gaat, naar de top van de Pyreneeën en verder het ongewisse in. Onder die poort bevind ik me in niemandsland. Er is een voor en een na, en ik sta er, met mijn ingelopen wandelschoenen tegen de driehoek gedrukt, precies tussenin.

Hoewel ik er twee jaar over na had gedacht, had ik nooit verwacht hier echt te staan. Met mijn complete leven in een rugzak van ongeveer zes kilo, een papieren gids, een pelgrimspaspoort, een kleine steen en zeven brieven als enige gezelschap. Maar zo zijn er wel meer dingen in mijn leven gebeurd die ik niet aan zag komen. De burn-out was een verrassing voor me, net als de lege

kast van mijn jeugdliefde in ons huis, waar jarenlang zijn kleren lagen en plotseling niet meer. De donkerte in mezelf zag ik ook niet aankomen, en dat het licht langzaam weer ging branden al helemaal niet. Ik had niet verwacht dat ik mezelf zou kwijtraken en dan weer zou hervinden. Dat ik langzaam zou verdrinken en opnieuw zou leren zwemmen.

Wat dat betreft ben ik klaargestoomd voor een tocht waarin de sint-jakobsschelp als bewegwijzering mijn enige zekerheid is. Ik weet niet wat de tocht me gaat brengen en of het me überhaupt iets zal geven. Ik weet niet eens waar ik de volgende dag zal slapen. Ik weet niet of ik de 800 kilometer zal volbrengen, of na een dag alweer door de drukke straat in het dorp zal lopen, terug naar het treinstation en naar huis. Ik weet alleen dat ik morgen een extra stap zal zetten, over de bronzen driehoek, onder de poort door. En dat er nog meer zullen volgen. De weg omhoog, omhoog, omhoog volgend, richting Santiago de Compostela. Een afsluiting van iets of juist een begin. Zelfs daar ben ik nog niet uit.

DAG 1

Saint-Jean-Pied-de-Port – Espinal
32 kilometer

Ik slaap slecht, deze eerste nacht op vreemde grond. De regen slaat zo hard tegen het raam van de slaapzaal dat ik het door mijn oordopjes heen kan horen. Het ruikt vreemd in de kamer, en als ik goed luister vang ik het gesnurk van mijn buurman op. Hij komt uit Frankrijk, net als de twee andere vrouwen met wie ik de ruimte deel. Ze horen bij elkaar.

Die avond ervoor kreeg ik bij binnenkomst geen antwoord op mijn enthousiaste ‘Hallo’. In plaats daarvan vroegen ze me met handgebaren hoe laat ik die volgende ochtend op ging staan, en dat dat niet te vroeg mocht zijn, anders zou ik ze wakker maken. Ik spreek geen Frans, en dus probeerde ik de tijd aan te geven met mijn handen. Ik wilde eigenlijk om halfzeven opstaan, maar wist niet hoe ik dat duidelijk moest maken met enkel mijn vingers tot mijn beschikking. En dus werd het zeven uur. Nadat mijn handgebaar bij ze binnenkwam, knikten ze kort naar elkaar, niet naar mij, en verlieten ze zonder nog iets te zeggen de kamer. Voordat ze terugkwamen deed ik om negen uur ’s avonds mijn gordijntjes van het bovenste stapelbed dicht.

Niet alleen buiten, maar ook in mij stormt het deze nacht. Mijn hartslag versnelt en er lijkt te weinig zuurstof in de lucht te

zitten. Het is een vertrouwd gevoel. Daar, in dat bed met de gordijntjes dicht en het gesnurk van mijn onaardige buurman, vraag ik me af waarom ik niet thuis in mijn bed lig. Of ik gek geworden ben om 800 kilometer te gaan lopen zonder training.

Terwijl de golven van paniek over me heen slaan, zoek ik naar iets om me aan vast te houden. Ik denk aan thuis. Aan de zeven enveloppen, gekregen van iemand die daar op me wacht. Ze zijn allemaal ongeopend, behalve één. Op de opengescheurde envelop staat *Saint-Jean-Pied-de-Port*, en ik had de brief die erin zat vlak voordat ik in bed was geklommen, gelezen. De woorden waren langs me gegleden als een rivier met een te snelle stroming, ik had ze niet vast kunnen houden. Ik reik op het kleine plankje boven mijn bed naar de pillenstrip, en hoop voor de zoveelste keer dat dit de laatste zal zijn.

In de ontbijtzaal lijkt tussen de eieren, het verse brood en verschillende potjes jam keurig uitgesteld een verzameling van angst, hoop en hunkering te staan, en iedereen eet er braaf van.

Tijdens het eten luister ik naar de onverstaanbare gesprekken van de groep Fransen aan tafel, meepraten kan ik niet. In plaats daarvan kijk ik naar mijn bestek. Naar een vork en een lepel en een mes. Mijn ogen blijven bij die laatste hangen, en voor even denk ik aan een paar maanden geleden. Toen ik het mes niet had durven oppakken en bij het zien ervan waarschijnlijk met een bonzend hart de kamer uit was gelopen.

Ik word uit mijn gedachten gehaald door de bulderende lach van een Fransman. Ik neem het bestek in mijn handen en begin met het smeren van mijn brood.

Mijn lege bord breng ik samen met mijn pelgrimspaspoort naar de bar, waarachter de eigenaar van de *albergue* staat. Iedere dag moet ik een stempel verzamelen in dat paspoort. Die blauwdrukken in het papieren boekje zullen niet alleen een herinne-